

KAVRAMLAR:

- **AKIL**
Düşünme , anlama ve kavrama anlamlarına gelen "akıl" , olaylar arasında bağıntı kuran , iyi ile kötüyü birbirinden ayıran , böylece bizi gerçeğe götüren bir güçtür.
- **DİNİ SORUMLULUK**
Dinin buyurduğu işleri yapmak , yasakladığı işlerden de sakınmaktan sorumlu olmaktır.Bir kimsenin dini sorumluluk taşıyabilmesi için onun akıllı olması ve ergenlik çağına ulaşması gerekir. Bu koşulları taşıyan müminlere "mükellef" denir.
- **ÖZGÜRLÜK**
İnsanın , kendi başına düşünebilme , davranabilme , kendi kararını kendi verebilmesine özgürlük denir.Kur an a göre özgür insan , kendinden ve çevresinden sorumlu bir varlıktır.
- **BİLİM**
Bilim , evrenin ve olayların bir bölümünü konu olarak seçer , bunların erdemlerini , birbirleriyle olan ilişkilerini bularak genel kurallar koymaya çalışır.
İslam açısından bilim; aydınlığı , huzuru, mutluluğu , ileriliği ve erdemi , cehalet ise; karanlığı , huzursuzluğu , sıkıntıyı , geriliği ve ahlaki eksikliği ifade eder.
- **DİN VE BİLİM**
Din, bizim inanç ve davranış yönünden mutlu ve düzenli olmamızı sağlayan temel kuralları belirtmiş, gerçeklere işaret etmiştir. Bilim ise deney ve gözlemlerle gerçeklerden yararlanarak insanlığa yararlı olmuştur.
Din dünyadaki bütün güçlere hakim olabileceğimizi , her varlığın bizim için yaratıldığını haber verir. Bilim ise bu yolda yeni keşifler ortaya koyarak insanı dünyaya hakim kılar.Dinin kuralları kendi açısından doğrudur.Sürekli gelişme gösteren bilimin kanunları ise kendi kuralları içinde doğrudur.Din ile bilim arasında bir çelişki söz konusu değildir.
- **BİLGİ**
İnsanın aklını kullanarak , araştırarak veya gözlemleyerek elde ettiği bütün gerçeklere bilgi adı verilir.
- **TAKLİT**
Belli bir örneğe benzemeye çalışma şeklinde tanımlanmıştır.Taklit iki türdür:
Birincisi olumlu taklittir: İnsan neyi, niçin ve nasıl taklit ettiğini bilir.İkincisi ise : neyi , niçin ve nasıl taklit edeceğini bilmeden yapılan taklittir."Böyle gördük böyle yapıyoruz" mantığıyla hareket edilir.
Bilgisiz taklit bizi tassuba götürür.
- **TAASSUB**
Bağnazlık, doğru veya yanlışlığa bakmaksızın bir fikrin savunmasını yapmak, kendi dinini, mensup olduğu düşünceyi veya ekolü her türlü düşünce ve inançtan üstün görmek, Taassup da kör bir tarafgirlik ve doğruluğu hiç araştırılmadan karşıt düşünceyi inkâr vardır.
İnsanda herhangi bir konuda oluşan aşırı sevgi ve heyecan bilgi ile değil de cehaletle desteklenirse, o konuda taassup; ilimle desteklenirse, müsamaha (hoş görürlük) meydana gelir. Taassup sahiplerine mutaassıp denir.
Her ne kadar halk arasında mutaassıp kelimesi dindar anlamında kullanılıyorsa da, bu çok yanlış bir kullanımdır. Taassupa en çok karşı çıkan din İslâm'dır. Hz. Peygamber (s.a.s) müşrikleri İslm'a davet ettiğinde onlar, yanlış-eksik yönleri olduğunu söyleyerek değil, körü körüne atalarının dinine sarıldıkları, hiç bir araştırma ve tartışmaya girmeden kendi dinlerini üstün gördükleri için İslâmiyet'i kabul etmiyorlardı. Hak dini kabul ettirmeyen, ona karşı koyduran bu kör inada Kur'an "Cahiliyye taassubu" (hamiyyetü'l-câhiliyye) (el-Fetih, 48/26) demektedir.
Bugün de İslâmiyet hakkında yeterli ve doğru bilgisi olmayan, aksine, onun hakkında yanlış bilgilere sahip olan ve kendi bildiklerini tartışmasız doğru ve üstün kabul ederek İslâm'a karşı olan mutaassıp aydınlar olabileceği gibi, dinî heyecanları çok, fakat din hakkındaki bilgileri eksik olan mutaassıp dindarlar da olabilir. Müslüman mutaassıp değil, hoşgörülü olmalıdır. Müsamahakâr insan, sabit fikirli değildir, medeni cesaretle fikirleri tartışabilir, doğru ile yanlış ayırtma gücüne sahiptir. Hakkında yeterli bilgisi olmayan şeylerde körü körüne iddia sahibi değildir. Ancak böyle davranıldığı zaman doğruyu anlatma imkanı olur. İslâm'ın yayılışında Hz. Peygamber (s.a.s) insanlara İslâm'ı hoşgörü ile anlatmış, irşadının vazgeçilmez unsuru, müsamahası olmuştur. "(Dini anlatırken) kolaylaştırınız (hoşgörülü olunuz), zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz" (Buharî, Edeb, 80) hadisindeki tavsiye de bunu göstermektedir.

Kur'anî nasrlara ve sünnete uygun olan bağlılık taassup değildir. Zira iman, tasdik etmek; İslâm ise, hak ve doğru olana teslim olmak demektir. bu da dine bağlılık ve sadık olmak anlamını taşır ki, buna salabet-i diniyye* denir.

Bilgisizlikten kaynaklanan taassup ise inat ve muhakemesizlik üzere kuruludur. Taassup yalnız dinlerde değil, beşeri ideolojilerde de bağnazca bağlılıklar neticesinde gürölmektedir. Müslüman dinine körü körüne değil bilinçli olarak bağlıdır